

SAVA

Ihaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavaj: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Volilci splošne kurije!

Dne 1. decembra 1913 voli splošna kurija in stopiti Vam bo na volišče. Dolžnost vsakega zavednega volilca je, da voli v deželni zbor le može, ki bodo nesebično zastopali ljudske koristi. Vsled tega naj voli vsakdo samostojne kandidate, ki so:

Za sodna okraja: Kranj—Škofja Loka:

Franc Dolenc,
posesnik v Stari Loki.

Za sodne okraje: Radovljica-Kranjska gora-Tržič:

Anton Kržišnik,
posesnik v Žirovnici.

Za sodna okraja: Kamnik—Brdo:

Andrej Slokar,
poslovodja v Domžalah.

Volilci, ki so Vam pri srcu koristi Kranjske dežele, volite nevstrašeno priporočene kandidate v glasen protest protu pogubonosnemu gospodarstvu sedanje deželnozborske večine.

Volilni shod v Kranju.

Minolo soboto, dne 24. novembra 1913 se je vršil v vseh prostorih gostilne ge. Marije Mayr volilni shod, ki ga je sklical Meščanski volilni odbor v svrhu, da nudi kandidatu narodno-napredne stranke g. dr. Karl Trillerju priliko, da se pred-

stavi volilcem. Udeležilo se je shoda nad 200 ljudi. Nabasano polni so bili prostori in poslušalci so bili primorani stati celo v veži. Bil je to shod, kakršnega še ni videl Kranj in jasno je pokazal, da vsi sloji soglasno in odločno protestirajo proti sedanji koruptnosti v deželi, ki jo je vpeljala nemoralna klerikalna stranka. Vse govornike so volilci pozdravili z navdušenim ploskanjem in burno odobravanje je sledilo njih izvajanjem.

Ob 8. uri je shod otvoril sklicatelj Ciril Pirc v imenu Meščanskega volilnega odbora in pozdravil navzoče. G. Makso Fock predlaga za predsednika shoda g. C. Pirca, kar se z navdušenjem sprejme. Predsedstvo prevzame C. Pirc, ki iskreno pozdravi dr. K. Trillerja in se mu zahvali, da se je udal prošnji volilstva in v teh resnih časih prevzel kandidato v skupini Kranj-Škofja Loka. Gre za to, ali naj zastopa naš volilni okraj še nadalje napredni poslanec, ali pa naj ugrabi mandat ona stranka, koji so napredna mesta trn v peti in katera oškoduje kjerkoli more. Boji se ta stranka kontrole in na vsak način bi rada strmoglavila mesta. Poskušala je to z novim občinskim volilnim redom in sedaj so ti prijatelji mestnih davkoplačevalcev potisnili v mesta kot volilce še kmete. Samo v Kranju so jih reklamirali 77, ki plačujejo sicer v domačih občinah izdatne davke, dočim ne znaša njih mestni davek niti 350 K, kateri pri skupni svoti mestnega davka 50.000 K pač ne pride v poštev. Z glasovnico v roki je torej treba protestirati proti potvori volilnih imenikov in na dan volitve z navdušenjem voliti dr. K. Trillerja, ki je škofjeloški rojak. Na to prevzame navdušeno pozdravljen dr. K. Triller besedo.

G. kandidat izraža predvsem svoje obžalovanje, da je zopetno kandidato odklonil dosedanjí poslanec g. Ciril Pirc, ki je skozi dve zakonodajni dobi izvrševal svoj mandat naravnost odlično in znal s svojim umerjenim, toda vsikdar odločnim, resnim in dostojnim nastopom imponirati tudi nasprotnikom. Prinaša mu iskrene pozdrave, zahvalo in polno zaupanje strankinega vodstva in bivših deželnozborskih tovarišev, nadejaje se, da njegov odstop ni definitivni, da se bo marveč zopet povrnil v javno življenje (Viharno odobravanje).

Dr. Triller sam je, sledeč na glasnemu pozivu kranjskih in škofjeloških zaupnikov rad stopil kot discipliniran vojščak na novo ogroženo pozicijo,

čprav mu je bil zasiguran stari ljubljanski mandat. Storil je to tem raje, ker mu bo izredna čast, ako bo smel zastopati v deželnem zboru poleg svojega rojstvenega mesta tudi staroslavno gorenjsko metropolo. (Odobranje).

Nato se je g. govornik v šaljivi obliki oproščeval, da ne more nastopiti s tistim sijajem in lipšom, kakor njegov dozdevni protikandidat in se ni pripeljal v razkošnem deželnem avtomobilu, temveč ponižno na lastne stroške po železnici (Velika veselost); ampak on stoji na stališču, da smejo dragi deželni avtomobili — ako so že tu — služiti izključno uradnim voznjem, in smatra za malo okusno, ako hočejo posamezni kandidati imponirati volilcem z brez pravice izposojenim deželnim avtomobilom.

Prehajajoč k oceni deželnega gospodarstva naglašal in dokazoval je govornik, da je stroga kontrola potrebna v vsakem obratu, tembolj pa pri deželnem gospodarstvu, ker sega deželna avtonomija tako daleč, da bi bil deželni odbor krit s poslušno deželnozborsko večino brez vsake kontrole, ako bi ne bilo v zbornici stroge in večje opozicijske stranke. Taka stranka bila je v prejšnjem deželnem zboru narodno-napredna stranka, ki je vedno svarila pred izredno gospodarsko korajžo Krekovi fantov (Veselost). Govornik sam je v različnih proračunskih debatah ob roki podrobnih števil dokazoval pogubne posledice te korajže in s ponosom lahko konstatuje, da se v zbornici ni nikomur posrečilo ovreči njegovih števil. — Če se je pa pozneje iz varnega zapečka zaupnih volilnih shodov streljalo nanj, taka kritika na nepravem mestu ne more nikomur imponirati. Značilno je, da so se tudi že Nemcem, katerim pač nihče ne more očitati prevelike ljubezni do narodno-napredne stranke, pričeli ježiti lasje ob pogledu na deželno gospodarstvo klerikalne večine.

Klerikalna večina je v kratkih letih svojega gospodarstva samo v rednem deželnem gospodarstvu natovorila deželi dobrih 3½ milijonov kron primanjkljaja, kateri so se začasno pokrili z izposojilom pri melioracijskem zakladu, ki je pa namenjen v vse druge svrhe in kateremu bo treba to posojilo vrniti. — Deželnozborska večina obeta, da bo to storila s pomočjo državnih preodkazov in davka na žganje itd. Ta obljuba pa je pesek v

PODLISTEK.

J. N. Potapenko:

Rešilna beseda.

Dalje.

IV.

Vzlic temu pa se je Antiohova „bolezen na jetrih“ pojavila v toliko, da je rekel prav zbadljivo brez ozira na koga navzočih:

„Ne vem, ako še kdo enako misli, ali po mojem naziranju ni bilo to . . . ravnanje . . . hm . . . posebno plemito.“

„Hm! . . . Lepo rečeno!“ odgovori lekarniški pomočnik zaničljivo. „Ne plemenito! . . . Hm!“

„No, da! jaz pravim, da to ni bilo plemenito! In ponavljam: neplemenito ravnanje! Kaj imate temu pripomniti?“ reče Antiohov glasno in izzivajoče.

„Pustite ga vendar!“ Saj govore iz njega le bolna jetra!“ reče Andron. Ali niti Antiohov, niti Otriganenko nista slišala njegove opazke. Obema so jezno zardele oči, in gledala sta se kakor petelina pred bojem.

„Kaj imam k temu pripomniti?“ vpraša lekarniški pomočnik ter vzravna ponosno svojo rdečo

glavo. „No, da Vam, gospod občinski pisar ne pristoja, kaj takega govoriti. To imam pripomniti!“

„Zakaj ne?“ vpije občinski pisar razburjeno ter skače na svojem prostoru.

„No, zato da ne!“ odgovori Otriganenko, ki ga je gledal ves čas kakor petelin.

„Ne, le ti povej, zakaj ne! Ne skušaj uteči! Naj to vsi slišijo!“

„Zato, ker imaš tudi ti svoje grehe!“ vpije lekarniški pomočnik, vračaje navzgor s „Ti“ na enak način.

„In kakšne?“

„Kakšne? Oho, oh! Ali naj morda povem kakšne? Da? Ali želiš, da jih povem? Da?“

Dasiravno je cerkvenemu starešini že kar migljalo pred očmi, se je venkar naenkrat domislil, da se je cel pogovor obrnil na slabo, in da mu je dolžnost kot gostitelju da pomiri razburjene duhove. Isto misel je imela tudi njegova žena Gorpina in oba sta, ne da bi se bila zmenila, začela izpolnjevati dolžnosti gostiteljev. Omeljan Grigorjevič se obrne do občinskega pisarja:

„Ali Nikodim Petrovič, kako se morete vendar tako razburiti! Za božjo voljo! Kaj vse se ne pripoveduje v družbi! Za božjo voljo!“

Gospa Gorpina pa reče lekarniškem pomočniku:

„Ali saj je bolan! Kako more bolan človek koga razžaliti, če so mu poškodovana jetra!“

Ali niti občinski pisar niti lekarniški pomočnik nista upoštevala dobrohotnega prigovarjanja.

„Le govori, le!“ vpije Antiohov. „Saj poslušam. Govori, rdeči pes!“

„Ah tako mi prideš! No, potem pa bodi tako ljubeznjiv in poslušaj! Povedal bom, takoj, v tem trenutku! Ali se spominjaš na gospo Javdoho? Da? Ali se spominjaš? Ali si pa morda pozabil?“

„Gospa Javdoha? Kaka gospa Javdoha?“ vpraša občinski pisar in glas mu je hipno zastal, kakor da bi mu bila prišla drobtinica ali lastne sline v sapnik.

„Katera? Ona, kojega sina si postavil na rekrutno listino mesto Štefana Šveca . . . No? Ali se sedaj spominjaš? Ali naj ti tudi še povem, koliko si si dal plačati za to od Šveca? Ali naj to tudi povem? Stopetdeset rubljev! No, zdaj pa molčiš, kaj?“

„Ti . . . ti . . . ti . . .“ Antiohov ni prišel do sape in ni mogel tega povedati, kar je hotel. Obraz mu je postajal zelenkast in okoli oči je zadobil skoro črne obrobe. „Ti . . . lažeš, ru . . . deči pes! Ti . . . ti . . . Bom te po g . . . g . . . obcu . . .“

In že je stegnil roko v smeri proti „gobcu“

oči, kajti ti preodkazi, ki utegnejo znašati v najboljšem slučaju okroglo 1.200.000 kron, ne bodo zadoščali niti za nove redne deželne izdatke, to so v prvi vrsti breme cestne službe in pa neizogibna regulacija učiteljskih plač.

Novi cestni zakon je eminentno političen zakon, naperjen naravnost zoper meščanske davkoplačevalce in je v tem pogledu še vse premalo znan. Dosedaj je vsak cestni okraj pokrival potrebščine sam, sedaj bo pa dežela doprinala k tem stroškom nič manj kot $\frac{3}{5}$, kar utegne znašati po računu izvedencev najmanj letnih 600.000 kron, zlasti kar je klerikalna stranka iz politično-agitatoričnih razlogov pookrajila oziroma podeželila marsikje tudi najskromnejše vaške poti. Če se torej te troške pokrije iz državnih preodkazov, potem bo ostalo nezmanjšano breme deželnih deficitov, preteklih in bodočih, če se bo pa hotelo pokritje iskati v drugih rednih deželnih dohodkih, tedaj bo pa neizogibno izdatno zvišanje deželnih doklad. V obeh slučajih pa bo tepen v prvi vrsti meščanski volilec, ki tvarka sicer le pičlo petino celotnega deželnega prebivalstva, plačevati pa mora $\frac{2}{3}$ vseh deželnih potrebščin. Zemljarine in hišnorazrednega davka, katera plačuje v prvi vrsti kmetško prebivalstvo, je namreč predpisanega le okroglo $1\frac{1}{2}$ milijona kron, ostalih realnih in personalnih davkov (hišno-najemniški davek, splošna pridobnina, rentnina in plačarina), ki jih nosi po ogromni večini meščansko prebivalstvo, pa 2 in pol milijona kron; radi tega nosi mestno prebivalstvo tudi še največji del užitnine. Govornik torej nič ne pretirava, ako trdi da bo novi cestni zakon rezal globoko v meso mestnih davkoplačevalcev, in zaradi tega se po pravici čudi, da ima stranka, ki je sklenila tak zakon, sploh še pogum, apelirati na zaupanje mestnih volilcev. (Viharno odobravanje.)

Nadalje dokazuje govornik podrobno neizogibno potrebo regulacije učiteljskih plač, ker je danes kranjski učitelj že najslabše plačani učitelj v celi državi. Ta regulacija, kateri so naravnost odmenjeni v prvi vrsti državni prispevki, pa bo stala tudi najmanj 600.000 kron.

S tema dvema novima rednima izdatkoma so torej državni preodkazi že v naprej uporabljeni in klerikalna večina ne bo mogla jemati pokritja za vsakoletne deficite nikjer drugje, kakor iz povišanja deželnih doklad. To povišanje bo temboj neizogibno, ker bo treba za povračilo posojila melioracijskemu zakladu in pa za stroške deželne hidroelektrične akcije najeti novo posojilo v skupnem iznosu najmanj 5—6 milijonov kron, s čimur se bodo redni letni izdatki povišali v svrhu obrestovanja in amortizacije tega posojila z letnim najmanjšim zneskom po 3 do 400.000 kron. Nada in izgovor, da bodo hidroelektrične naprave same skrbele za obrestovanje investiranega kapitala, je vsaj za več let popolnoma neopravičena. Govornik dokazuje, da bo Završnica v njenem naravnem okrožju po mnenju strokovnjakov ostala dolgo časa pasivna, daljnovid do Ljubljane pa je tako drag, da že v naprej odbija vsako možnost rentabilnosti. — Da se v tem pogledu vladajoča klerikalna stranka boji jasnih računov, spričujoče dejstvo da je zavrgla govornikov predlog, naj se stvar preišče po posebni komisiji strokovnjakov. (Čujmo!)

V lastnem interesu meščanskih davkoplačevalcev je torej, da odpošljejo v nov deželni zbor močno opozicijsko delegacijo, ki bo zamogla uspešno gledati na prste prekoražnim Krekovim fantom.

Proti agrarnemu značaju ostalega deželnega gospodarstva bi sicer govornik načeloma ne ugo-

lekarniškega pomočnika, a zadržal ga je stražmojster.

Pazljiv gledalec bi bil opazil prav čudno spremembo na očeh občinskega predstojnika med tem viharnim pogovorom. Najprej so raztreseno gledale, kar je pri pijancih navadno, kmalu lekarniškega pomočnika, ki je pravil svoje doživljanje, kmalu cerkovnika Androna, ko je delal svoje humoristične opazke, kmalu steklenico žganja, če so se natakali kozarci, kmalu kozarce, če se je natakalo žganje iz steklenice. Jasno je bilo, da mu oči niso bile ovirane, nego da so gledale prosto, četudi brez-miselno od predmeta do predmeta. Sedaj pa, ko se je začulo ime Javdoha, so oči občinskega predstojnika izgubile vsak interes na svetu ter se globokoumno uprle v krožnik, ki je stal pred njim ter na ostanke prašička, putke, pastet itd.

„Tako? Po gobcu?“ nadaljuje potem lekarniški pomočnik. „Ti me boš udaril po gobcu? No, potem ti še nekaj povem: Kdo pa si je dal dvakrat izplačati davčni zaostanek od kmetov iz Galonvega? Kaj?“

Pri teh besedah se občinski predstojnik ni mogel več vzdržati ter je posegel v pogovor.

„Ali . . . ali . . . gospod lekarniški pomočnik . . . He . . . Kako le morete . . . Le pogledjte . . . saj je hud kakor stekel pes . . . Pustite ga vendar v miru! . . .“

Dalje.

varjal, ker je gotova resnica, da je zdrav kmetški stan podlaga splošnega blagostanja v deželi. Neodpusten greh pa je, da vladajoča stranka zamenjava le prepogostokrat deželne interese s svojimi strankarskimi in da deželnih dobrot velikokrat ni deležen kranjski kmet, ampak le klerikalni kmet. To dokazuje že dejstvo, da ravno sedaj pred volitvami kar dežuje prošnja za najrazličnejše kmetijske podpore in to zlasti iz krajev, kjer imajo klerikalni kandidati bolj težavno stališče; dovoljujejo se sedaj podpore, katere so se še pred par meseci opravičeno odklanjale.

Govornik spominja v tem pogledu na znano premiranje telet v Beli Krajini tri dni pred zadnjimi dopolnilnimi volitvami in konstatuje, da ima tudi sklep zadnjega zasedanja, ki daje deželnemu odboru prosto roko, da po svoji previdnosti odpisuje trtno-ušna posojila v Beli Krajini, v prvi vrsti strankarsko-agitatoričen pomen. Nič manj ne velja to o naravnost nezasklišanem gospodarjenju z deželi zaupanim gasilskim fondom, s čigar pomočjo se hoče sedaj napraviti iz dosedaj zgolj človekoljubnih gasilnih društev politično-strankarske ekspoziture klerikalne stranke. (Veliko ogorčenje.)

Če se torej spričo takih dejstev klerikalni stranki očita, da izpreminja deželno blagajno v svojo strankarsko blagajno, tedaj je to le naravno. Ampak stranka, ki dela s takimi sredstvi, pač ne more imeti posebne vere v moč svojih idej, in govornik v drugič izraža svoje začudenje, da se drzne taka stranka reflektovati na zaupanje zavednih meščanskih volilcev.

Klerikalna stranka si je tudi dobro v svesti kričče krivice, katero vsekava mestnemu prebivalstvu in ker se boji njegovega krepkega odpora, skusila je kolikor mogoče oslabiti moč in veljavo meščanskih volilcev. Po ravni poti izpremembe deželnega volilnega reda to ni šlo, ker smo jim to onemogočili z uveljavljenjem potrebe kvalificirane večine, s katero klerikalci v deželnem zboru ne razpolagajo; zato so se podali na krivo pot izpremembe občinskega volilnega reda, s katero so napravili za občane tudi vse vnanje, v okolici mest in trgov živeče kmete, ki plačuje mestnemu ozemlju od kake zaplate tudi le en vinar direktnega davka, ter jih napravili tudi za deželnozbornske volilce v mestih in trgih, akoravno velja v deželnem volilnem redu še vedno določba, da mora plačati volilec v mestni kuriji vsaj 8 kron neposrednega davka in da naj voli v občini svojega rednega bivališča. S kravijo kupčijo v državnem zboru, kjer centralna vlada ni mogla pogrešati v svoji večini naših klerikalnih poslancev, se je potem doseglo, da so bile te nad vse krivične določbe novega občinskega reda potrjene in s tem izdatno poslabšana moč in veljava pravih mestnih volilcev. Tako voli sedaj v Kranju 87 vnanjih volilcev, ki plačujejo pod Kranj vsi skupaj le 350 K direktnega davka in ki bi najbrže tudi sami raje volili v domači občini, ker imajo več čuta za pravico kakor naša vladajoča klerikalna stranka. — Še huje je razmerje v Škofiji Loki, kjer se je številno volilcev skoro podvojilo ter na ta način veljava vsakega pravega meščanskega glasu poslabila skoro za polovico. Na ta način torej skušajo naši nasprotniki rešiti se neprijetne kontrole meščanskih volilcev in njihovih zastopnikov ter preplaviti mesta toliko časa z vnanjimi kmetškimi volilci, da bo končno glas meščanskega davkoplačevalca ostal popolnoma brez upliva. (Veliko ogorčenje.)

Glede na to govornik v tretjič izraža svoje začudenje, da si upa stranka, ki nastopa na ta način zoper meščane, prosjačiti sedaj za njihovo zaupanje.

Končno se g. govornik dotika še interesov uradniškega stanu in konstatuje nasproti dotičnim priliznjenim obljubam klerikalnih agitatorjev, da je bila v državnem zboru naša stranka prva, ki je povzdignila svoj glas zlasti tudi za to, da se pomakne Kranj v višjo stopinjo aktivitetnih doklad. Istotako se je tudi za telefonsko zvezo, za erariziranje pošte in druge važne lokalne zadeve potegovala v deželnem zboru le naša stranka na usta bivšega velezaslužnega poslanca g. Cirila Pirca. Govornik sam noče slediti vzgledu nasprotnikov ter vsled tega ne dela volilcem nobenih sladkih in praznih obljub. Nekaj pa jim obeta, to namreč, da bo imel za vse njihove želje in potrebe vsikdar odkrito srce in pošteno voljo.

Slednjič spominja g. kandidat na prisposodbo, katere se je poslužil v neki proračunski debati spričo političnemu in gospodarskemu položaju v deželi. Skozi temno noč divja brzovlak. Vlakovodja je zblaznel in vsak hip se je bati, da strmoglavil vlak v prepad. Pogumni kurjač skuša vlak rešiti in vname se med njim in blaznim vlakovodjo boj za življenje in smrt: — Vlak je dežela kranjska, vlakovodja klerikalna večina in pogumni kurjač narodno-napredna opozicija. — Gorje deželi, ako se zblaznelemu vlakovodji posreči, da vrže raz vlak kurjača-rešilca (Viharno, dolgo trajajoče odobravanje in ploskanje).

G. župan Ferd. Polak predlaga kandidaturu dr. K. Trillerja, ki je bila z navdušenim odobravanjem soglasno sprejeta.

Nato povzame g. župan F. Polak še enkrat besedo in omeni, da je hvaležnost lepa lastnost. In čast mu je, da se lahko danes iz tega mesta javno zahvali v imenu vseh volilcev in vsega prebivalstva mesta Kranja dosedanjemu poslancu Cirilu Pircu. Mirno a smotreno je delal, brez hrupa. In največja zasluga mu pač gre na pridobitvi vodovoda. Saj so nasprotniki še zadnji teden sklicali protestni shod proti vodovodu in le energičnemu nastopu C. Pirca je zahvaliti, da smo to obče potrebno napravo dobili. Vsem iz srca govori, če izreče bivšemu poslancu g. Cirilu Pircu srčno zahvalo za njegovo dvanajstletno delovanje v deželnem zboru. (Gromovito odobravanje.)

G. C. Pirc se zahvali županu za tople besede ki jih je govoril. Smatral je svoje poslanstvo za dolžnost. Od leta 1901—1908 je redno delovanje v dež. zboru ovirala klerikalna obstrukcija od leta 1908 do danes pa neomejeni terorizem klerikalcev. Bilo je torej jako težko kaj doseči. Iskreno se zahvali volilcem za zaupanje ter povdarja, da bo vedno stal v prvih vrstah, koder bo potrebno. (Burno odobravanje.)

Na to predlaga g. Janko Sajovic kot kandidata za splošno kurijo g. Franca Dolence, posestnika v Stari Loki, kateri kandidaturo sprejme.

Končno se g. C. Pirc v imenu Meščanskega volilnega odbora zahvali vsem navzočim za mnogobrojno udeležbo na tem impozantnem shodu ter pozivlje vse volilce da oddado dne 16. decembra 1913 vsi svoje glasove za današnjega kandidata g. dr. K. Trillerja. (Bučno odobravanje.)

Še enkrat povzame besedo dr. Triller ter pove tri besede: **Zvestobo za zvestobo!**

Končno zaključil g. C. Pirc ob vednih ovacijah tako krasno uspeli shod.

Ko sta se kandidata dr. K. Triller in Fr. Dolenc odpeljala na kolodvor, jima je kranjsko meščanstvo priredilo prisrčno ovacijo. Dokler se je videl voz, so doneli Živio in Nazdar-klici v temno noč.

Car Ferdinand.

Po bolgarskem vojaškem polomu ob Bregalnici je zavladal po vsej deželi nekak čudovit mir, nekaka tišina. Bolgarski narod je zadobil udarec, ki ga je hipno omamil, da je odrevenel ter obstal nem. A bila je to le tišina pred viharjem, pred orkanom, ki se je dvignil hipoma, nenadno v srcih slovanskih Bolgarov. „Kdo je kriv te strašne nesreče!“ Tako se je vpraševalo po celi deželi, v vsaki koči. In glasneje in glasueje je odmeval jek: „Kralj Ferdinand, vaš, vam po volji tujih ljudi postavljeni vladar“ . . .

Ni davno tega, kar se je bolgarski car inkognito odpeljal na Dunaj in v Nemčijo. Kot naveden grof — Murani se nazivlja — uživa gostoljubnost v naši državi. In ta poset ima mnogo podobnosti z begom iz lastne države. Pravijo, da je prišel na Dunaj in na Nemško prositi pomoči proti lastnemu narodu. Upal je, da mu bodo priskočili na pomoč, a varal se je. Edino kar je dosegel, je bil dober svet, da naj se vrne v svojo deželo.

Iz Sofije pa prihajajo čimdalje znemirljivejše vesti. Vse dolži Ferdinanda, da se je udal slabim nasvetom soseda ter na lastno pest ukazal generalu Savovu, da začne proti Srbom in Grkom z ofenzivo, ki se je končala s skoro popolnim uničenjem vseh bolgarskih pridobitev.

Vmes so posegle še volitve, kojih se udeležujeta poglavitno dve stranki. Prva, kateri stoji na čelu bivši ministrski predsednik Danev, vporablja spretno ime kralja Ferdinanda ter ga predstavlja kot edinega provzročitelja vsega zla, ki je zadelo Bolgarijo. Drugi stranki stoji na čelu Radoslavov in Tončev in ta dva zopet dolžita rusofilsko politiko Daneva kot vzrok propada. A ker je splošno znano, da je Radoslavov Avstriji prijazen, mu ne pomaga mnogo, če zvrča vse na Rusijo, češ, da ni posegla v pravem trenutku vmes. Volitve bodo vladni stranki ponesle le neznatno večino, s katero ne bo mogoče vladati.

Klic po odstopu kralja Ferdinanda pa doni čimdalje glasneje po vsi deželi. Kar javno se zahteva, da odstopi na korist svojemu sinu Borisu. A tudi ta je menda izginil iz Sofije in se nahaja baje na nekem ogrskem posestvu.

Vsekakor stoji Bolgarija na pragu važnih dogodkov in nedvomno je, da ima pri vsem tem tudi Rusija svoje prste vmes. Ferdinand je pač pozabil, da vlada Slovane, ki v prijateljstvu z Avstrijo ne vidijo prave smeri vladanja. Res, da se je bolgarski kralj mnogokrat naslanjal na Rusijo, a vedno le takrat, kadar jo je potreboval. Dasi sicer skrajno previden politik, se je vendarle varal v svojem ljudstvu in zatajiti ni mogel svojega nemškega pokolenja. Udal se je nasvetom naših diplomatov in zabredel v močvirje, iz katerega ni rešitve.

Z ozirom na ta dejstva pišejo francoski listi kar naravnost, da naj se obtoži Avstrija, ako izgubi Ferdinand bolgarski prestol, kajti Avstrija je s svojimi nasveti pripomogla k padcu bolgarskega cara.

In tako se je zopet izkazalo, da nihče, ki se udinja naši politiki na Ballhausplatzu, ne pride daleč, ne na Balkanu, pa tudi ne — drugod!

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor.

Zbornici je bil predložen proračunski provizorij za prvo polletje 1914, ki vsebuje pooblastilo za najetje posojila 368 milijonov 960.830 K. Od tega posojila odpade na odplačevanje splošnega državnega dolga 6 milijonov 435.000 K, za nabavo novih vozil za državne železnice 30 milijonov, kot avstrijski prispevek za izredne potrebščine armade in mornarice 53 milijonov 498.000 K. Kot avstrijski prispevek za izredne potrebščine armade in mornarice v smislu delegacijskega sklepa leta 1912. 51 milijonov 897.000 K in kot avstrijski prispevek za mobilizacijske stroške tekom balkanske krize 227 milijonov 129.000 K.

Francoske simpatije do nas.

V zadnjem času je poizkušala Avstrija dobiti na francoskem denarnem trgu posojilo. A vse je bilo zaman. V zadnjem času poizkuša Avstrija iznova doseči ta svoj cilj in govori se celo o obisku prestolonaslednika Frana Ferdinanda pri predsedniku francoske republike Poincaréju. A francosko časopisje odgovarja na te namere tako jasno, da ni dvoma o mnenju, katerega imajo Francozi o nas. Kar odkrito priznajo, da bi bil tak korak popolnoma brezuspešen. Dokler je Avstrija združena z Nemčijo, ni misliti, da bi se nam kaj posodilo. Avstrija je podpisala pogodbo, da v slučaju vojne med Francijo in Nemčijo aktivno pomaga zadnji. In neumnost bi bila, posojevati denar, ki ga bi Avstrija porabila za puške in kanone, katere bi v resnem slučaju streljale na francoske vojake. Tudi avstrijski izgovor, da bi se izposojeni denar porabil le za javna dela, ne more na tem dejstvu nič premeniti. Avstrija bi potem le denar, ki je namenjen sedaj za javna dela, porabila potem za novo oboroževanje. To bi pa bila politika samoumora, katere ne bo odobral noben francoski državnik. Francija nam je torej jasno povedala, da za Avstrijo tam, kjer išče ves svet posojila, ni prostora, dokler traja naša zveza z Nemčijo.

Albanija.

Južna meja Albanije bo sledeča: Meja prične pri vasi Pogradec na južni obali Ohridskega jezera, kjer dospe cesta iz Korice. Potem teče meja ob južnem delu jezera Presla in dospe do Kasa Marice proti mestu Leskovik. Od tu gre v črti iz severozahoda na jugozapad do rta Sylos v krfski morski ožini. Bržčas bodo s to mejo, ki jo je predlagala Angleška zadovoljne vse velesile.

Albanski prestol.

V kratkem zasede nemški princ Viljem Wied albanski prestol. Imenoval se bo: knez Albanije.

Volilni shod v Škofji Loki

bo v nedeljo, dne 30. t. m. ob 5. popoldne na „Štemarjih“.

Govoril bo kandidat narodno-napredne stranke za mesti Škofja Loka in Kranj

dr. Karel Triller.

Volilci, udeležite se tega shoda polnoštevilno!

Seja obč. zastopa mesta Kranj.

dne 14. novembra 1913.

Konec.

Računski zaključek „Dijaške kuhinje“ za šolsko leto 1912/1913 izkazuje dohodkov 4600.67 K in izdatkov 3912.63 K, prebitka pa 688.04 K ter skupnega premoženja 52.424.12 K, se soglasno potrdi in odobri. Na predlog g. Cirila Pirca se soglasno izreče odboru „Dijaške kuhinje“ kar najto-plejša zahvala za veliki trud in požrtvovalno delovanje. Za pregledovalca računov „Dijaške kuhinje“ sta bila izvoljena gg. Vilko Rus in Janko Sajovic. V odbor „Dijaške kuhinje“ za šolsko leto 1913/1914 pa so bili izvoljeni gg. dr. Edvard Šavnik, dr. Miroslav Herle in Fran Šavnik.

V volilno komisijo za splošno skupino za deželnozborsko volitev dne 1. decembra in v glavno volilno komisijo dne 2. in 17. decembra 1913 sta bila soglasno izvoljena gg. Anton Zupan in Makso Fock.

Poročilo finančnega odseka. a) O prošnji odseka izobraževalnega tečaja za podporo poroča g. Fran Šavnik: Tečaji so se začeli dne 10/11. 1913 in bodo trajali do konca šolskega leta. Oglasilo se je za nje 56 moških in 66 ženskih. Poučujejo se ti le predmeti: srbohrvaščina 2 uri na teden, nemščina 2 uri, slovenska stenografija 1½ ure, nemška stenografija 2 uri. V imenu finančnega odseka predlaga: Občinski odbor naj sklone prispevati za vzdrževanje izobraževalnih tečajev (kur-

java, razsvetljava, snaženje prostorov, svetilke, deska za stenografijo, kreda, goba itd.) za to šolsko leto K 200— proti temu, da ima odsek koncem šolskega leta predložiti podrobni račun o porabi vseh prispevkov in podpore. K besedi se oglasi g. Makso Pirnat in navaja, da so bili izobraževalni tečaji res nujna potreba, je dokaz obilna udeležba in sicer obiskuje srbohrvaščino 22 oseb po dve uri na teden, nemščino 89 oseb po dve uri na teden, laščino 47 oseb po dve uri na teden, nemško stenografijo 19 oseb po 2 uri na teden, slov. stenografijo 15 oseb po 1½ ure na teden, knjigovodstvo in obrtno računstvo 41 oseb po 2 uri na teden, splošni izobraževalni tečaji za vse udeležence od časa do časa po potrebi. Z ozirom na to toplo priporoča, da se predlog finančnega odseka sprejme. Na kar je bil predlog soglasno sprejet. b) Na predlog finančnega odseka se sklone, da je reverz radi ribolova ob progri c. kr. državne železnice pravomočno podpisati. V imenu stavbnega odseka predlaga g. Ciril Pirc, da se prošnji Pavline Sajovic ugotovi in dovoli, da sme iz svoje pristave napraviti 3 izhode v Zvezdo. Obenem se županstvu naroči da dá ob priliki posekati kostanje ob pristavah v zvezdi. Poročilo policijskega odseka. a) O dopisu c. kr. okrajnega glavarstva radi razširjenja gostilničarske koncesije v hiši g. Marije Mayr št. 21/22 Kokriško predmestje poroča g. Vilko Rus in predlaga v imenu policijskega odseka, da se ne ugovarja tozadevni prošnji. b) Prošnja Alojzija Kožuh za vsprejem v domovinsko zvezo se odkloni, ker je pred petimi leti prekinil svoje redno bivališče v Kranju. Heleno Poličar se pa sprejme v domovinsko zvezo, ker že biva preko 28 let v Kranju.

Poročilo tržnega odseka o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva radi tržnih razmer (pritožba brez podpisov). V imenu tržnega odseka poroča g. Ignacij Fock in navaja sledeče. Glede znižanja cen mesa, nima mestna občina prav nikake moči usiliti mesarjem predpis, po kaki ceni morajo prodajati meso. Kar se pa tiče izvrševanja predpisov tržnega reda pripomni, da občina kolikor je v njeni moči, itak izvršuje nadzorstvo tukajšnjih semnje in tržnih dnevov. Se vzame na znanje. Z ozirom na dopis krajnega šolskega sveta se soglasno sklone in županstvo pooblasti, da dogovorno s krajnim šolskim svetom napravi primerne korake in vloži prošnjo na visoki c. kr. deželni šolski svet, da blagovovoll čimpreje sistemizirati peto učno mesto na tukajšnji dekliški ljudski šoli.

V komisijo za pregledovanje dimnikov se soglasno izvoli g. obč. odb. Ivana Jagodica. In v odbor Glasbene šole v Kranju se isto tako soglasno izvoli gg. obč. odb. Vilko Rusa in Konrada Geigerja. Končno še g. župan poroča, da je profesorski zbor imenoval v odbor „Dijaške kuhinje“ gg. Antona Zupan in Ivana Mastena za dobo 1813/1914. Se vzame v vednost. Na to zaključni g. župan sejo ob pol 8. uri zvečer.

DNEVNE VESTI.

Deželnozborska volitev iz splošnega volilnega razreda bo prihodnji pondeljek 1. decembra. Kdor bi se odtegnil volitvi brez opravičnega razloga, se kaznuje z globo od 1 do 50 K. Volitev v mestni občini Kranj se vrši od 8.—11. ure popoldne v mestni ubožnici v Pungratu. I. nadstropje. Volilci morajo izkaznico (legitimacijo) prinesiti seboj. Izkaznico obdrži volilec za morebitno ožjo volitev, izpolnjeno glasovnico pa odda volilni komisiji. Samostojni kandidat za volilni okraj Kranj—Škofja Loka je Franc Dolenc, lesotrzec in posestnik v Stari Loki. Ta kandidatura se je sprejela soglasno minoli pondeljek tudi na narodno-naprednem shodu v Kranju. Somišljeniki! udeležite se volitve polnoštevilno in zapišite na glasovnice:

Franc Dolenc

posestnik v Stari Loki.

Narodno-napredni volilni shod, ki se je vršil pretečeni pondeljek v Kranju in o katerem poročamo podrobneje na uvodnem mestu, je bil impozantna manifestacija neodvisnega kranjskega prebivalstva za narodno-napredno stranko in za njenega deželnozborskega kandidata v mestni skupini Kranj—Škofja Loka, dr. Karla Trillerja. Volilni shodi, katere sklicuje „Meščanski volilni odbor“, so že od nekdaj na dobrem glasu, a tako lepega shoda, kakor je bil zadnji, v Kranju nismo zlepa imeli. Mnogobrojna udeležba iz vseh slojev je živo pričala o zavednosti tukajšnjega volilstva, ki je z napeto pozornostjo sledilo kandidatovemu govoru in hrupno pritrjevalo njegovim izvajanjem. Razboriti govornik in ugledni politik dr. Triller si je namah pridobil simpatije kranjskega meščanstva. Njegova beseda je našla glasen odmev v srcih poslušalstva. Po lepo vspelem zborovanju so se volilci razšli v trdnem prepričanju, da bodo imeli v dr. Trillerju vnetega, odločnega in močatega zastopnika svojih interesov v deželnem zboru. Odhajajočima kandidatoma dr. Trillerju in Francu Dolencu je priredilo občinstvo prisrčno ovacijo na kranjskem trgu.

Javen volilni shod v Škofji Loki bo jutri, v nedeljo popoldne ob 5. uri na Štemarjih. Na shodu se bo predstavil volilec narodno-napredni kandidat za mestno skupino Kranj—Škofja Loka dr. Karl Triller. Somišljeniki vsi na shod! Kakor čujemo, se udeležiti zborovanja tudi večje število volilcev iz Kranja.

Izkaznice in glasovnice za deželnozborsko volitev v mestni skupini, ki se vrši 16. decembra, se začne dostavljati prihodnje dni.

Dva liberalna shoda v Kranju. Pod tem zaglavjem prinaša včerajšnji „Gorenjec“ članek, iz katerega zopet enkrat odseva lepa duša zlasti nam Kranjcem dobro znanega pisca. Klerikalcem ne gre v glavo, da bi tudi naš kmet smel biti časih drugega mnenja, kakor gospodje po farovžih. Ker so se nekateri kmetski posestniki sestali v Kranju na zaupni sestanek v volilnih zadevah, je tudi kranjski farovž stopil iz rezerve in bluje v svojem glasilu ogenj in žveplo na uboge možakarje, ki so se brez dovoljenja duhovske oblasti drznili zbrati na „Novi pošti“. Po svoji stari navadi se farovški pisec na robat in surov način, ki naj bo menda dovtipen, zaganja v posameznike in se norčuje iz kmetskih posestnikov. Kmetje! dobro si zapomniti te ljubeznjivosti iz kranjskega farovža. — Če je že zaupni sestanek na „Novi pošti“ spravil „Gorenjčevega“ člankarja v slabo voljo, je samoobsebi umevno, da je krasno uspeli narodno-napredni volilni shod v pondeljek zvečer naravnost zmešal njegove možgane. Niti na um nam ne pride, da bi se bavili z „Gorenjčevimi“ klobasarijami o tem zborovanju, pač pa opozarjamo na to poročilo vse udeležnike shoda, da bodo docela spoznali resnico-ljubnost klerikalnih pisarjev. Dočim „Gorenjec“ na prvi strani kliče na boj za resnico, takoj na drugi strani tolče samega sebe po zobeh in objavlja o shodu laži, kakor se morejo roditi le v znani lepi duši klerikalnega cmokavzarja. Tako izgleda klerikalni boj za resnico v praksi!

Zarota? Po čudnem naključju nam je prišlo v roke sledeče tiskano vabilce: Strogo zaupno. P. n. Prosim, pridite danes, četrtek ob 8. uri zvečer k J. Ručigaju na zaupni pogovor glede volilne agitacije. Le, če delamo marljivo in dosledno, nam je zmaga zagotovljena. Meščanski volilni odbor S. L. S. Listek uničite! — Ko smo prečitali ta misteriozni, strogo zaupni poziv, ki je po mnenju sklicatelja tako nevaren, da ga je treba takoj uničiti, smo bili prvi hip docela prepričani, da name-rava v tajinstveno meglo zaviti meščanski volilni odbor S. L. S. v svrhu zagotovitve zmage „marljivo in dosledno“ podaviti in poklati vse napredne volilce v Kranju. Vsekako bi bil to najenostavnejši način, zasigurati si zmago. Videli smo v duhu, kako pri Ručigaju črno našemljeni zarotniki brusijo nože in pripravljajo bombe, da se kar na en mah iznebijo sitnih nasprotnikov. Na srečo kranjskih liberalcev je bila naša bojazen neopravičena. Kakor smo izvedeli že v četrtek zvečer, sta se poleg par klerikalnih profesorjev zbrala pri Ručigaju oba antipoda, Koblar in Marinko, toda ne kot zarotnika, marveč zato, da udušita zaroto, ki se je pojavila v stranki sami. Tudi nekateri pristaši S. L. S. med kranjskimi meščani so namreč spregledali, da ta stranka ni bila nikdar prijateljica meščanskih teženj in da z nepoštenimi mahinacijami ob deželnozborskih volitvah naravnost spodkopuje samostojnost naših mest. To spoznanje je rodilo odpor, katerega so hoteli klerikalci na vsak način prikriti pred javnostjo. Zato so zaukazali, da se morajo uničiti vabila na zaupni sestanek, na katerem naj bi se zopet poravnala nastala nasprotstva. Toda z uničevanjem nedolžnih listkov se še zdavnaj ne vara javnosti, še manj pa potolaži upravičena nevolja volitev. Koblar in Marinko sta minoli četrtek zaman poskušala, zopet klimati polomljeno marelo!

Lahka izbira. Klerikalci kandidirajo v splošni kuriji volilnega okraja Kranj—Škofja Loka nekega prof. Jarca. Kdo pa je ta Jarec, bo vprašal marsikateri volilec, ki še ni imel časti videti to veličino. Jarec je Dolenjec in ker je bil pred leti za profesorja v Kranju, si domišljeje, da pozna potrebe gorenjskega kmeta, vsled česar se vsiljuje kot poslanec. Ta profesor Jarec je tudi državni poslanec in ker mu je politika več, kot njegov poklic, je istega obesil na kol in ne poučuje več v šoli. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da se je odpo-vedal tudi dohodkom, ki mu pristojajo kot profesorju. Mož še vedno vleče plačo profesorja, dasi že več let ni prestopil šolskega praga. Ako bi prišel k gospodarju hlapec, ki se je potepal cel mesec, ne da bi opravljal svoje delo, koncem meseca po plačo, bi ga le ta vrgel iz hiše. Jarec pa ima korajžvo ponujati se davkoplačevalcem kot kandidat, dasi za plačo, ki jo dobiva iz naših krvavih žuljev, ne dela ničesar, kakor da se z deželnim avtomobilom vozari okoli, na stroške davkoplačevalcev. Ves drug pa je mož, ki so ga postavili neodvisni volilci. G. Franc Dolenc, posestnik v Stari Loki je mož, ki je z delom svojih rok prišel do blagostanja. On pozna potrebe svojega volilnega okraja, kjer je od mladih nog in le on more zastopati koristi svojih volilcev. Volilci! V vaših rokah je, ali vas bo zastopal v deželnem zboru nesebičen mož, ki bode delal le za dobrobit svojih volilcev, dne 1. decembra oddajte torej vsi le glasovnice z imenom: **Franc Dolenc, posestnik v Stari Loki.**

Plakati, ti presneti plakati, bodejo g. državnega poslanca, bivšega deželnega odbornika in še prej bivšega gimn. profesorja etc. Jarca Evgenija strašno v oči. Vozari se v elegantnem avtomobilu od vasi do vasi in stika za plakati; v svoji preveliki skrbi in gorečnosti jo je predvčeranjim še malo predaleč zavozil. Prav do Predvora je privdral in uvidel, da ni tako hudo, saj ni bilo nič tistih presnetih plakatov, ki mu sedaj tako medejo račun. Za njegovim hrbtom pa so ostajali plakati in še danes jih je prav dosti na celi progi, s katere se je predvčeranjim tako brezskrbno odpeljal. Nekateri naših agitatorjev nam celo pripovedujejo, da so dočakali trenutek izredne milosti, ko so smeli gledati visokemu gospodu iz oči v njegove naočnike in ko so njihova umrljiva ušesa zaslišala jarčev — pardon Jarčev — glas, ki jih je z očeto vsko ljubeznivo nagovarjal k resnemu delu; žal, da se je s temi opomini za kaki dve leti zakasnel. Zaskrbelo je tudi visokega ljudskega zastopnika, kaj bo z njegovim nasprotnikom g. Dolencem, ker zapravlja denar za tako nepotrebne stvari, kakor so plakati. Na odgovor, da ima g. Dolenc dovolj denarja, je bil gospod poslanec potolažen in je morda jel tuhtati, bi li ne kazalo, da bi izsušena in zadolžena deželna blagajna vzela pri g. Dolencu kaj na „puf“. No, pogovor se je kmalu zasukal na avtomobile in zelo zanimivo je, da je kmalu po tem kapitulju gospod drž. poslanec pričel govoriti tudi o vesti in krit s plaščem imunitete, ki obdaja njegovo že itak dosti debelo kožo, celo izrekel trditvev, da liberalci nič vesti nimajo — o klerikalcih je pa molčal, ker bi mogel k večjemu povedati, da imajo vest, toda strašno slabo. Izza časov, ko je bila njega visokost še čisto navaden profesor, pa vendar že po imenu rojen za kaj višjega, in ko je še razlagal psihologijo, se bo morda spomnil, da se vest v človeku navadno vzbudi takrat, kadar hoče storiti, ali pri zakrknjenih ljudeh s takozvano široko (ali kosmato) vestjo, kadar so že storili kaj slabega. No potem je čisto jasno, da klerikalci imajo vest, pa še kakšno; tako, da jih prav pošteno peče, četudi nanjo spuste celo Završnico. Mi smo pa čisto veseli, da smo prosti take vesti. — Če pa je „blagorojeni“ gospod s tem mislil povedati, da imajo klerikalci dobro vest, ga pa kot literarno visokonaobraženega moža spominjamo prav lepega izreka, ki ga Lessing polaga v usta majorja Tellheima v svoji veseloigri „Minna v. Barnhelm“: „Man spricht nie von den Tugenden, die man hat.“ Če bo gospod drž. poslanec ta rek dobro preišleval, se bo morda celo tako ponižal, da bo Lessingu pritrdil, s tem pa prišel tudi do spoznanja, da ima dosti čednosti, katere drugim odreka, samo na jeziku, in da je s svojim govorjenjem dosedaj uprav briljantno dokazoval omenjeni rek, ker ponavadi govori o čednostih, o katerih je po Lessingovem reku najmanj opravičen govoriti. Žal, da se vsled pomanjkanja časa ni bilo mogoče še malo več pogovoriti z visokim gospodom. Za sledjo avtomobila pa so ginili plakati, za njim pa so rasli novi. Oj, ti presneti plakati!

Davkoplačevalci, pri sedanjih deželnozbornskih volitvah se ne gre za vero, kakor vam hočejo natveziti klerikalci, ampak gre se za vaše žepe. Deželni zbor je bil vendar le radi tega predčasno razpuščen, da bodo mogli klerikalci že s 1. januarjem 1914 zvišati doklade. Davki so že sedaj neznosni, klerikalci pa jih hočejo še zvišati, da bodo imeli zopet dovolj denarja za svoja korita. Volilci, na vas je, da volite v deželni zbor nesebične može, ki bodo strogo pazili na to, da se po nepotrebnem ne zvišajo davčna bremena.

Klerikalci menijo, da zamore biti kmetom poslanec le duhovnik. Tudi v kamiškem okraju so postavili kandidatom dekana Lavrenčiča. Ta mož ima tako dobro srce za kmeta, da je nekoč revnega pogorelca, ki ga je prišel prositi podpore, pustil aretirati in je bil mož po nedolžnem zaprt, dasiravno je imel dovoljenje za pobiranje podpore. Obče znana je njegova skopost in je jasno, da to ni mož, ki bi zamogel zastopati kmetijske potrebe, katerih kot mestni dekan niti od daleč ne pozna. Zato pa so neodvisni kmetje postavili kandidatom v splošni kuriji za volilna okraja Kamnik—Brdo: Andrej Slokarja, poslovodjo v Domžalah, katerega volite dne 1. decembra **soglasno**.

Dober svet! Maziljenim in nemaziljenim Gorenjčevim pomagačem in vsem onim, ki se na deželne stroške vozijo po agitacijskih potih, svetujemo, naj si, ako so slučajno trezni, pri presojanju fizijonomije, nadenejo naočnike. Sicer se jim more zgoditi, da dobe mesto njih nagobčnike, če bi pa to ne pomagalo njihovim zamašenim očem in možganom, se jim umazana njih usta lahko prepopajo z plakati. — Capito!

Ker se širijo govornice, da ne bo v ponedeljek, dne 1. decembra 1913 običajnega letnega semnja v Kranju, objavljamo, da so te govornice popolnoma neosnovane in neresnične. Letni semenj se vkljub temu, da so ta dan volitve, vrši kakor vsako leto prihodnji ponedeljek, dne 1. dec. 1913.

Osebnost vest. Gospod Franc Novak, absolut praeška konservatorija, sedaj na Glasbeni šoli v Kranju, profesor za gosli in glasovir, je nedavno z dobrim uspehom v Pragi dovršil državni izpit za gosli, petje in za teoretične predmete (harmonija, glasbena zgodovina, glasbene forme, pe-

dagogika in didaktika). Usposobljen je torej, te predmete poučevati na srednjih državnih šolah in učiteljskih pripravnicah.

Knjižničar. Dramatični odsek „Narodne Čitalnice“ je priredil minolo soboto in nedeljo predstavo na našem odru in sicer so igrali naši diletantje Mozerjevo veseloigro v štirih dejanjih „Knjižničar“. Veseloigra ni ravno lahka in zahteva izurjene igralce. Dasiravno pa so nastopili razen par priznanih starih igralcev skoro sami novinci, se je veseloigra vendar igrala prav dobro. V prvi vrsti gre tu pohvala gospicam Marici Suhadobnikovi in M. Skerjančevi, ki sta ulogi Edite in Eve predstavljale z naravno ljubko gracijoznostjo. Jako nam je ugajala tudi gdčna. Cilka Pevc, kot Sarah in gdčna. Hani Sajovic kot gospodinja Dikson Lotaira Macdonalda je igral g. Stanko Sajovic z dovršeno rutino, Harryja g. J. Zlobič. Starega čmernega strica Macdonalda je kreiral g. A. Sinkovec ml. z le njemu lastnem humorjem. Knjižničarja Roberta nam je podal g. V. Pirc izvrstno, s finim niansiranjem ter sem in tja drastično komiko. G. Makso Fock nam je podal v starem Marslandu dovršen značaj. Višek komike pa je dosegel g. Janko Sajovic s svojim Gibsnom. Izvrstno nam je predstavljal domišljavega krojača, ki pride do premoženja in hoče igrati ulogo gentlemena, a mu pri vsakem stavku sili krojač na površje. Leon Armandala je igral g. F. Sirc, Woodforta g. F. Rant, Johna g. F. Cvar, ki so vsi iz svojih malih ulog napravili, kar se je dalo. Istotako dobri so bili gg. I. Pajk kot Griff in M. Kramar kot Knoks. Vsa predstava je bila lepo zaokrožena ter jo je spremljalo občinstvo z glasnim odobravanjem.

Narodna čitalnica v Kranju priredi dne 5. decembra 1913 ob 6. uri zvečer običajni Miklavžev večer za otroke svojih članov.

Umril je v Radečah dne 22. novembra posestnik in trgovec gosp. Ivan Kavalari v starosti 64 let. Naj mu bo zemljica lahka!

Fajmošter Piber je klerikalni kandidat za volilni okraj Radovljica, — Kranjska gora — Tržič, v splošni kuriji. Da bi fajmošter zastopal kdaj koristi kmeta, v tem najbrže nihče še ni čul. Fajmošter se bode brigal za večjo biro in za boljšo plačo, ne pa za kmeta. Kmetijske potrebe zamore zastopati le kmet, vsled česar je neodvisna kmetška stranka tudi postavila v tem okraju kandidata kmeta — **Antona Kržišnika**, posestnika v Žirovnici. Kmetje! Volilci! Na vas je, da vas bode zastopal v deželnem zboru mož, ki pozna vaše potrebe in zato volite dne 1. decembra le njega.

Lancovski župan Dernič je hud klerikalec in hoče pri volitvi srečo popravljati. Poroča se nam, da dostavlja volilcem glasovnice, na katerih je klerikalni kandidat kar s štambillijo natisnen. Ker je to očitna volilna sleparija, pričakujemo zanesljivo, da bodo poklicane oblasti temu županu po zasluženi navila ušesa.

Plesne vaje prirede tudi letos skupno društva Merkur, Nar. Čitalnica in Sokol. Prvi plesni večer se vrši v torek, točno ob pol 9. uri zvečer v dvorani Nar. Čitalnice. Člani enega gori imenovanih treh društev plačajo 2 K mesečno, nečlani 4 K. Dame so proste in imajo pristop predvsem članice in po njih vpeljane prijateljice. Ker se je lansko leto splošno pogrešalo plesnih vaj in vlada tudi letos mnogo zanimanja za te, za naše družabno življenje prepomembne plesne večere, izredno mnogo zanimanja, je pričakovati lepe udeležbe! — Aranžma pri plesnih večerih sta prevzela gg. Mirko in Franc Crobath.

Gospode plesalce, ki se udeležite torkove plesne vaje, opozarja plesni odbor na to, da morajo biti najkasneje ob 8. uri v Čitalnični dvorani, ker se vrši pred plesom sestanek plesalcev, ki je neobhodno potreben.

P. t. člani in članice Merkurja, Nar. Čitalnice in Sokola naj blagohotno odpuste, če bi kdo ne bil vabljen k plesu. Vsled pomanjkanja časa ni mogoče, da bi se pošiljala posamezna vabila, pri vabljenju potom okrožnice se pa pri tolikem številu članov lahko koga izpregleda. Naj ne zameri nikdo in naj pride v torek na ples, v prepričanju, da se nezmotljivosti ne more zahtevati niti od tajnika plesnega odbora.

Gledališko društvo na Jesenicah uprizori kot prihodnjo predstavo „Vstajenje“, dramo v petih dejanjih; po romanu L. N. Tolstega spisal Bataille. V glavni vlogi Katjuše gostuje prvič na našem odru priznana tragedinja, gosa Štefanija Dragutinovičeva, članica slovenskega gledališča v Trstu. Gosa Dragutinovičeva je igrala že na vseh velikih odrih na slovenskem jugu in žela pavsodi velikansko priznanje. Slavno občinstvo opozarjamo že danes na izredni umetniški vžitek, ki ga bo nudila ta predstava obiskovalcem gledališča.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani pripravlja velik koncert v proslavo spomina slovenskih skladateljev bratov dr. Benjamina in dr. Gustava Ipačica. Koncert se vrši v nedeljo, dne 14. decembra. Ta koncert bo za slovensko glasbo zgodovinskega pomena, ker bo pokazal zasluge obeh bratov Ipačev za razvoj slovenske glasbe v zadnjih 60. letih.

Ogenj. Dne 13. novembra okrog 11. je nastal v stogu posestnice Fr. Markež iz Srednje vasi pri Bohinju št. 50 ogenj, ki je v dobre pol ure popolnoma vpepelil imenovani stog kljub sil. naliivu. Ogenj so omejili domačini brez požarne brambe. Markež ima škode kakih 900 K, ker ni bil nič zavarovan. Zažgali so otroci, ki so se pod stogom igrali z vžigalicami.

Poroka. V Kamniku se je poročil g. dr. Milan Orožen, odvetniški kandidat v Celju, z gdč. Jožico Močnikovo, hčerko bivšega dolgoletnega kamniškega župana g. Močnika. Iskreno čestitamo!

Cestni pretepači. V Dorfarjih pri Škofji Loki so se sprli kmečki fantje. Sporu je sledil pretep na cesti. Posestnik Ivan Zakotnik, ki je hotel fante pomiriti je dobil vbodljaj z nožem v hrbet, dva pa sta dobila več ran po rokah in po prsih. Kot storilca so aretirali dva posestnikova sina in so jih odpeljali v Škofjo Loko.

Kolesa mu zdrobila levo nogo. 17letni postiljon pri pošti v Lescah, Ulčar Janez, je te dni po neprevidnosti prišel pod kolesa voza z levo nogo. Kolesa so mu nogo nad členkom zdrobila. Ulčar se nahaja v deželni bolnici v Ljubljani.

„Sava“, društvo svob. slov. akademikov na Dunaju, priredi svoj II. redni občni zbor XXII. teč. dne 5. dec. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Hamerlinghof“, VIII. Hamerlingplatz z običajnim dnevnim redom. Prijatelji društva dobrodošli!

Meščani

volimo

v splošni kuriji za sodna okraja Kranj—Škofja Loka ki voli 1. decembra t. l.

soglasno

Franceta Dolenca

posestnika v Stari Loki.

Roparski umor v Žmincu pri Škofji Loki.

V nedeljo, dne 12. oktobra se je izvršil v Žmincu pri Škofji Loki umor, ki je razburil občinstvo prav posebno, kajti morilec je napadel trenzen, namenoma in zahrbtno, ženo, gospodinjo, pobil jo je s sekuro in je nato izvršil rop.

Dejanje se je izvršilo, kakor smo že poročali, sledeče: V nedeljo, dne 12. oktobra po maši okoli pol 7. zjutraj je prišel v gostilno Matevža Dolenca po domače pri „Švanabirtu“ v Žmincih, kake trideset ure od Škofje Loke, ropar, ki je pobil s sekuro gospodinjo, sestro gostilničarja, ki mu je gospodinjala, 40letno Marijano Krajnikovo do smrti in nato oropal iz omare več drobiža v skupnem znesku okoli 80 kron, več škatelj cigaret, dve uri, eno električno svetiljko in dva prstana. Doma je bila takrat samo Marijana Krajnikova, katere mož, ki je lastnik te hiše, dela na Tirolskem, njega 60letna teta, užitkarica Ana Dolenc, ki je bila v svoji sobici pod gostilno in njen 4letni sin Francelj, ki je bil v času ropa v spalnici za pečjo. Po izvršenem umoru in ropu je ropar neznan kam izginil. Umorjeno gospodinjo je našel v kuhinji njen štiriletni sinček Francelj. Poklical je teto Ano, ki je takoj prišla in spoznala, da je bila Marijana ubita. Kmalu nato se je vrnil tudi gostilničar Matevž Dolenc, ki je takoj opazil, da se je izvršil poleg umora tudi rop. Uvedle so se preiskave, lokalni ugledi, raztelesenje trupla pokojne itd. Aretirali so tri Hrvate, ki so šli tisto jutro mimo hiše, toda izpustili so jih zopet, ker se je dognalo, da so nedolžni. Negotovost je pokrivala kot temen plašč celo zadevo. Poklicali so iz Ljubljane tudi znanega policijskega psa, katerega je pripeljal gosp. Toplikar na lice mesta. Toda tudi policijski pes je popolnoma odpovedal, kar se je tudi pozneje pokazalo. Končno pa so dognali, da se jo klatil prejšnji večer po okolici neki Janez Pivk, 20 let star, znan tat in goljuf, ki se je vrnil ravno iz 14mesečne ječe iz mariborske kaznilnice, kjer je sedel zaradi tatvine. Ta fant, ki je v tem kraju znan, in ki je vozil za svojega očeta že večkrat po cesti les in je tudi pil večkrat v ti gostilni, je dobil prejšnji večer kakih 25 minut od te hiše nekega berača, ki je kuril v gošči in si pekel krompir in jabolka. S tem beračem je delj časa govoril. Videla pa sta ga tudi dva druga možka, ki sta ga spoznala. Toda drugi dan Pivka ni bilo. Končno so ga našli v Zagorju, kjer je nastopil že službo. Dobili so pri njem nekaj ukradenega denarja, prstan, dve uri in električno svetilko, vse predmete, ki so bili ukradeni pri Dolencu. Fant je od začetka rop tajil, toda ko so mu pokazali predmete, ki so bili ukradeni, ko so mu dokazali, da je bil res kritični večer v Žmincu, je Pivk umor in rop priznal.

Po obsežnih preiskavah je dvignilo proti njemu državno pravdnitvo obtožbo zaradi roparskega umora in v torek je sedel na obtožni klopi

pred porotnim dvorom skrit in potuhnjen hudodelec, večkratni tat in roparski morilec 20letni Janez Pivk, posestnika sin iz Oselice.

Janez Pivk, mlad, precej čeden fant, srednje močan, črn, čedno oblečen, ne kaže straha, niti kesa in odgovarja zelo odločno in glasno. Pred vsem prizna umor in rop in potrdi določno tudi na ponovno vprašanje, da je storil dejanje pri polni zavesti. Priznal je, da je imel namen oropati hišo. Razmere je poznal in je vedel, da bo v nedeljo zjutraj za njegov namen najboljši čas. Poiskal si je sekuro, jo skril pod nekim kozolcem, kjer je tudi prenočil in sel drugo jutro okrog pol 7. v Dolenjčevo gostilno. Izpil je v kuhinji dva frakeljna žganja. Ko sta bila z Marijano Krajnikovo sama, jo je udaril s sekuro trikrat po glavi. Žena je padla, obležala v mlaki krvi, on pa je med tem izvršil rop. Pobegnil je nato čez cesto v gozd, kjer je vrgel sekuro v grmovje. Po izvršenem ropu je pobegnil v Zagorje, kjer je sprejel neko delo. Živel je popolnoma mirno, v svesti, da se mu je rop popolnoma posrečil in da ga ne bodo dobili.

Priča Tomaž Dolenc, mlad fant, pove, da je prišel usodno jutro okoli pol 7. ure od maše grede k Dolencu in kupil cigarete. V kuhinji je videl obtožencu podobnega fanta, ki pa se mu je hotel skriti za vrata. Ana Dolenc, 60 let stara užitekarka, pove, da je slišala razno hojo nad sobo. Slišala pa ni ne padca in tudi ne kakega krika. Ko jo je prišel deček iskat, se je silno prestrašila, ker je rekel, da so mati padli po kuhinji in da leže na miru. Ko je prišla k ranjki, je ta še živela, toda zavedla se ni. Umrta je šele čez kake pol ure. — Matevž Dolenc, lastnik gostilne, brat pokojne, skoro popolnoma slep, pove, kaj mu je bilo ukradeno. Mali fantek, sin rajnke, Franc Krajnik, katerega postavijo na mizo, odgovori predsedniku brez strahu, določno, jasno in natanko, da je bil takrat v spalnici za pečjo. Čutil je baje padec. Sel je v kuhinjo k mami in jo je našel na tleh. Bila je tudi malo krvava. Tekel je takoj po teto, ker je mislil, da je mami slabo. — Mož rajnke, Janez Krajnik, pove, da je bil takrat na Tirolskem na delu. Ukradena mu je bila ura, električna svetiljka, en prstan in nekaj denarja. Sodna zdravnik izvedenca dr. Schuster in dr. Plečnik sta izpovedala, da je nastopila smrt vsled otrpnjenja možgan, ki so deloma izstopili iz preklane lobanje. Morilec je zadal ženi s težko sekuro trl udarce, ki so bili smrtni. Prvi udarec je zadal ženi bržkone na zatilnik, in sicer z ostrino sekire, druga dva udarca, in sicer čez čelo in teme pa z ušesom sekire. — Policijski pes, ki ga je pripeljal iz Ljubljane gosp. Toplikar, je sprejel sled in je tekel skozi vežna vrata in čez sadni vrt do pralnega kamna, ki sloni ob malem potočku. Tam je zalajal in se ustavil. — Obtoženec: Nisem šel čez sadni vrt po zločinu in tudi ne h kamnu, marveč sem stekel čez cesto v gozd. Tam sem tudi vrgel v grmovje sekuro. Nato je šel pes ob vodi na cesto, kjer se je vsled več sledov popolnoma izgubil. — Sodni dvor je stavil porotnikom dvoje vprašanj, in sicer prvo vprašanje glede roparskega umora in drugo glede uboja in ropa.

Po nedolgem posvetovanju so porotniki potrdili prvo vprašanje. — Sodišče je obsodilo Pivka zaradi hudodelstva zavratnega roparskega umora, z ozirom na to, da je Pivk šele včeraj dosegel 20 leto, na 15 let težke ječe s samotno celico, temnico, postom in trdim ležiščem vsako četrtletje in dne 12. oktobra vsako leto. Všteje pa se mu v kazen preiskovalni zapor od 19. oktobra. — Pivk je kazen mirno sprejel in jo takoj nastopil.

Dva gospoda

iščeta stanovanje z domačo hrano, oziroma samo hrano. 163

Eventuelne ponudbe na upravništvo tega lista.

Naznanilo in priporočilo.

161 3-1

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem preselil svoj

modni salon za dame in gospode

iz Glavnega trga št. 117

v Likozarjevo hišo št. 128 prvo nadstropje.

Zahvaljujoč se sl. občinstvu za dosedaj mi izkazano zaupanje, priporočam se tudi v nadaljno naklonjenost in obilen poset slavnoistega.

Viljem Pfundtner.

ADVOKAT DR. JOS. AŽMAN

glavni odvetnik in zagovornik

158 3-3

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 61.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

iz renomirane

zalogo piva

Pivovarne Göss

v Kranju,

Kokriško predmestje (Zeballova vila).

Svetovni sloves piva ter točna in kulantna postrežba dajeta mi upanje, da se gg. gostilničarji pridružijo v krog zadovoljnih odjemalcev in nudijo cenjenim gostom prvovrstno pijačo.

Priporočujoč se za obila naročila

z odličnim spoštovanjem

Fran Sitar

zastopnik Gössove pivovarne.

162 5-1

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3.

12-9

Vloge obrestuje po

4 1/2 %

Denarnega prometa do konca leta 1912

vlog
rezervnega zaklada

660 milijonov kron,

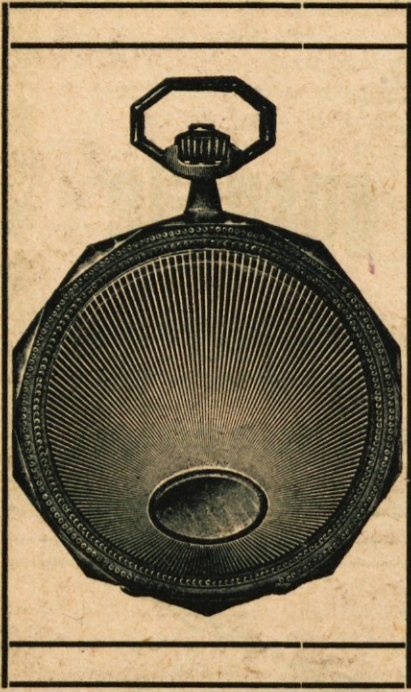
42 milijonov kron,

1 mil. 330 tisoč K.

Vloge obrestuje po

4 1/2 %

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Ivan Levichnik
 urar in trgovec v Kranju
 Velika zaloga
 Optični predmeti
 Najcenejša prilika za nakup
božičnih in novoletnih daril
 Cene brez konkurence.
 Postrežba solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

16 52-48

Čudne poroke. Čuden običaj pri porokah kakor pripovedujejo C. H. Walker, imajo prebivalci v Badu v mulgravskem arhipelju (Nikronezija). Pogoj vsaki poroki je, da mora ženin, ko pred oltarjem duhovnik sklepa zakon, jokati. Njegove solze teko kakor potoki. „Čudovito je, kako znajo ti ljudje jokati,“ pripoveduje Walker. „Nevesta pa ne sme potočiti niti ene solze, ampak mora kar žareti od veselja. Svatbeni gostje ji čestitajo, stiskajo roke, govore k njej najlepše besede, dočim stoji ženin kakor pravi kip bede in žalosti, in nihče se niti ne zmeni zanj.“ Menda so tudi pri nas ženini, ki bi radi jokali.

Divji lovci so vstrelili lansko leto v oktobru lovca kneza Plesche na Solnograškem po imenu Jožef Perwein. Dasiravno se je zagotovo vedelo, da so morilci divji lovci, se jim ni moglo priti na sled in tudi trupla umorjenega niso mogli najti. Običaj med gozdarji pa je, da gozdar, ko zagleda divje lovce oznani na kak način iste, za slučaj, da bi v boju z njimi podlegel. In tako našlo se je pred par tedni za skorjo nekega drevesa listič, v katerem sporoča Perwein, da so ga napadli divji lovci med njimi neki Steinberger in Simer. Ta dva so aretirali in po daljšem zaslišanju in preiskavah se je konstatiralo, da sta res le ta dva v družbi z dvema drugima divjima lovcema, ustrelila gozdarja. Eden izmed morilcev je peljal sodno komisijo na lice mesta, kjer so našli skelet gozdarja, zakopanega v neki grapi in poleg njega njegovo puško. Morilce so izročili protnemu sodišču.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

- I. **Denarni promet:** Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.
- II. **Informacijske zadeve:** Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.
- III. **Izterjevanje terjatev:** Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.
- IV. **Promet z nepremičninami in podjetji:** Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.
- V. **Tehnično-komercialne zadeve:** Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.
- VI. **Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah.** Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52-15

157-4

Odda se stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami
za 1. februar 1914.

Podatki pri upravništvu tega lista.

Kupovalci! Nakupimo svoje potrebščine pri **Osvald Dobeicu** v Kranju na Glavnem trgu (pri Krisperju),

kajti ondi se dobijo raznovrstne suhe in oljnate barve, firnež, terpentini, lake vseh vrst, čopiči, krtače, otepači, ročne torbice, sesalke za otroke, predvratne slame, pipe i. t. d. Velika zaloga stekla, kakor steklenic, vrčev za vino, vodo in pivo, žepnih steklenic, kozarcev, solnic, steklenih skled in krožnikov, križev brez in s pokrivalom, stoječih, visečih, stenskih in hlevskih svetilk, svečnikov, belih in zelenih senčnikov, krogelj, likerjev in vinskih servic, vpletenih steklenic vseh velikosti i. t. d. Nadalje različnega porcelana, kakor umivalne, jedilne, čajne in kavine oprave v vseh barvah, robotih in gladkih skled, belih, pisanih in stenskih krožnikov vse velikosti, šalic za kavo, mleko in juho, loncev za juho, skledice za omako, posodice za jajca, kavnih strojev, loncev, brez in z napisom, pljuvalnikov, vrčev za mleko, kavo in čaj, vžigalnikov, ročnih svečnikov, vaz za cvetlice, posodice za zobotrebe, kropivnikov, vse vrst prstenih skled, krožnikov, etažer, šalic i. t. d. Velika izber kuhinjske posode, emajliranih skled, loncev, kastrole, mlečnih ponev v modri in rujavi barvi, mlečnih in petrolejskih kangel, pekve, ponovk, zajemalk, belih in medenih korcev, pocinjnih skled za mešanje vse velikosti, belih loncev za perilo, aluminium posode, vseh vrst tac, žeharov, cedilnikov za mleko, juho in čaj, pokrovk, modlov za torte, lijakov, lesenih in emajliranih solnic, likalnikov, mlinčkov za poper in kavo, požigalnikov za kavo, smetišnice, modrih in rujavih škafov za vodo, emajlirane umivalne oprave ter različnih umivalnih miz, strojev za meso in mandeljne, lite železne posode, žičnikov in žice, beštaka, kakor vilce, noži žlice i. t. d. 29-24

Vsi predmeti se prodajajo po najnižjih cenah. Gostilničarji in neveste imajo posebne cene.

Na prodaj je tudi še malo rabljen **Singerjev šivalni stroj** za polovično ceno.

Razglednice iz Kranja po 2 vin. Postrežba točna in solidna.

160 2-1
Mesečna soba
 Odda se
 s posebnim vhomom enemu ali dvema gospodoma.
 Naslov pove upravništvo.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup otroških vozičkov.

Najraznovrstnejše špecerijsko blago.

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

4 52-48

KOLESARJI, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštine**
prosto prvi slovenski pravkar izišli

bogato ilustrovani cenik 1913
za kolesa in posamezne dele.

Poglejte pa pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.** 108 10-38

Karel Čamernik & Co., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju poprej C. Pleiweiss

10-48

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovjšega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

jesensko in zimsko sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Nakup suhih jedilnih gob po najvišji dnevni ceni.

Veletrgovina J. & A. Majdič Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznaro najboljši dalmatinski portland cement „Salona“ za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

12-48

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

$4\frac{3}{4}\frac{0}{0}$

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7-48

14-39

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga

ur, zlatnine in serbrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup

gramofonov
in optičnega blaga.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

!!

15-48

50 vinarski bazar in najnovejše igrače za Miklavža in za Božič

= v veliki izberi razstavljeno v I. nadst. =

kakor druga primerna darila, se prodajajo radi pre-
zidave trgovine po skrajno nizkih cenah.

A. Adamič, Kranj

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-48

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

$4\frac{3}{4}\frac{0}{0}$

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-48

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črnomarmorirano Eschwegermilo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

Za Miklavža in za Božič!

157 7-3

Radi opustitve **igrač** iste po **zelo nižani ceni.**
M. RANT :: KRANJ
Savsko predmestje.

Vinska veletrgovina Rudolf Kokalj, Kranj

17-48

Priporočam svoja

izvrstna, zajamčeno pristna
dolenjska, metliška, štajerska in istrijska

vina

v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Tiskarna „SAVA“ v Kranju
se priporoča v izdelavo vseh tiskarskih del.

Najbolj varno naložen denar v celem
političnem kranjskem okraju!

36 26-21

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
325.000 kron.**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
: **nad 4 milijone kron.** :

4 1/2%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.